Heinamaiks on tavalikult metsadevahelised vähe lagedamad tarnheinastutega sood. Suuremad sood on laukaline Kärasi soo (2 km pikk ja lai), Maetsma soo samanimelisest külast loodes, ja lõuna pool Avinurme mõisat olev Mõisa soo, mis suure peakraavi abil osalt kuivatatud. Lääneosas on veel tähelepanemisväärilised turbarabad. Ülisoo (ka Murakasoo) ja mülkaline Kummisoo, esimene Ülisoo külast põhja ja teine lõuna pool. Peale nende on nimetada veel Kübarsoo ja Marjasoo. Metsamarju, iseäranis mustikaid ja pohli, ning seeni leidub igal pool metsis. Harilikke veetaimi leidub Avinurme jões ohtrasti. Kupulehed *(Nuphar luteum* L.) katavad jõepinna paiguti pideva vaibaga, eriti on neid palju veskite paisjärvis; ka penikeeled (*Potamogeton sp.*) on sagedad. Jõekalda ääres

E. Witoffi foto.

40. joon. Avinurme segamets. Tagapool põlised puud, ees sõnajalad ja rohttaimed.

kasvab kohati rohkesti sapirohtu *(Achillea ptarmica L.)* ja mürki *(Cicuta virosa L.)*.

Loomad. Avinurme metsad on jätkuks Paasvere ja Venevere loomarikkaile ürgmetsile, mis puutumatumad looduslised alad üldse Eestis. Neis metsis pole haruldased ka suuremad kiskjad — karud, hundid ja ilvesed, mis metsarägastikes mitme perekonna viisi pesitsevad (vt. 9. joon. 60. lhk.). Karu on Avinurmes alaline loom, kes ei pelga välja tungida ka asulate juurde, kuna hunt harvemini ümber hulgub (1920. a. lasti Lissis, Torma kih., Avinurme rajal, hunt maha). Samuti haruldasem on ilves. Saarmaid on harilikult tihti nähtud; tähele pandud on ka lendoravaid. Rebased, jänesed, ka põdrad ning